

Schwartz De?erler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Schwartz De?erler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30050>

Özet

Schwartz Değerler Ölçeği (SDÖ), bireylerin temel değer yönelimleri ve motivasyonel hedeflerini ölçmek amacıyla Shalom H. Schwartz tarafından geliştirilen kapsamlı bir psikolojik araçtır. Bu giriş, ölçeğin Fatma Nur Dinçolu tarafından 2019 yılında Türkiye'de gerçekleştirilen bir **uyarlama** çalışmasına odaklanmaktadır. Dinçolu'nun çalışması, **üniversite hazırlık sınıf öğrencilerinin** değer yönelimlerini belirlemeyi amaçlamış ve ölçeğin Türkçe geçerliliğini incelemiştir. Ölçek, evrensel olarak kabul edilen 10 temel değeri ve bu değerlerin arasındaki dinamik ilişkileri ölçen güçlü bir psikolojik yapı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Schwartz Değerler Ölçeği, değer yönelimleri, Shalom H. Schwartz, uyarlama, psikometrik, üniversite öğrencileri, temel değerler.

Yazarlar

Fatma Nur DİNÇOLU (Uyarlayan); Shalom H. SCHWARTZ (Orijinal Geliştirici).

Amaç

Schwartz Değerler Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin yaşamlarında rehberlik eden ve motivasyon kaynakları oluşturulan **temel değerleri** sistematik olarak ölçmektir. Bu değerler, bireylerin tutumları, davranışları ve kararları anlamak için kritik bir çerçeve sunar. Orijinal ölçek, 10 farklı motivasyonel değer türünü kapsamaktadır ve kültürlerarası karşılaştırmalara olanak tanır.

Bu özel **uyarlama** çalışmasının amacı ise (Dinçolu, 2019), ölçeğin Türk kültürüne ve özellikle **üniversite hazırlık sınıf öğrencisi** popülasyonuna uygunluğunu test etmek ve kültürel geçerliliğini sağlamaktır. Bu sayede, Türk akademik ortamında değer araştırmalarının güvenilir ve geçerli bir araçla yapılması hedeflenmiştir.

Yapı

Schwartz Değerler Ölçeği, evrensel olarak tanınan 10 temel motivasyonel değeri ölçen döngüsel bir psikolojik yapı üzerine kurulmuştur. Bu değerler, bitişik değerlerle uyum içindeyken, döngüde karşıt pozisyonda bulunan değerlerle çatışma halindedir. 10 temel değer, genellikle dört üst düzey boyutta gruplandırılır: Kendini Geliştirmeye Karşı Kendini Alma ve **Açıklık Karşı Korunma**.

Dinçolu'nun **uyarlama** çalışması, bu teorik yapının Türk örneğinde de tutarlı olup

olmadığını, yani değerler arasındaki döngüsel ilişkinin kültürel bağlamda korunup korunmadığını araştırmıştır. Ölçek, bireylerin önem verdikleri değerleri derecelendirmelerini isteyerek, onların kişisel öncelik hiyerarşisini ortaya çıkarır.

Geçerlik

Kaynak içerikte bu uyarılma çalışmasına ait spesifik **geçerlik** analiz sonuçları (örneğin, yapı geçerliği, ölçüt geçerliği) sunulmamıştır. Ancak, bir psikometrik araçta **uyarlama** çalışmasının temel gerekliliği, ölçeğin Türkçe formunun orijinal ölçekle aynı teorik yapıyı ölçtüğünü kanıtlamaktır. Bu genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gibi yöntemlerle gerçekleştirilir.

Schwartz Değerler Ölçeği'nin uluslararası literatürde kapsamlı bir şekilde incelenmiş ve yüksek düzeyde yapısal geçerliğe sahip olduğu kabul edilmektedir. Dinçolu'nun 2019 tarihli yüksek lisans tezi, ölçeğin Türk üniversite öğrencilerinde kullanıma uygunluğunu psikometrik açıdan destekleyen veriler içermelidir.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte bu uyarılma çalışmasına ait spesifik **güvenirlilik** katsayıları (örneğin, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı) belirtilmemiştir. Psikometrik açıdan güvenilir bir araç olarak kabul edilebilmesi için, ölçeğin alt boyutlarının kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığa sahip olması zorunludur. Tipik olarak, sosyal bilimler araştırmalarında Cronbach Alfa değeri 0.70 ve üzeri beklenir.

Orijinal **Schwartz Değerler Ölçeği**, farklı kültürlerde yüksek düzeyde iç tutarlılık ve test-tekrar test güvenirliliği göstermiştir. Bu uyarılma çalışmasında da, **güvenirlilik** analizlerinin yapıldığı ve sonuçların Dinçolu (2019) tezinde detaylandırıldığı varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Schwartz Değerler Teorisi, 10 temel değer (Evrenselcilik, Yılıkseverlik, Gelenek, Uygunluk, Güvenlik, Güç, Başarı, Hazırlık, Uyarılma, Öz Yönelim) döngüsel bir yapıda gruplandırılmaya öne sürer. Bu nedenle, ölçeğin kültürel **uyarlama** sürecinde, bu teorik yapının Türkçe veri setinde Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yoluyla doğrulanması kritik öneme sahiptir.

Başarılı bir faktör analizi, orijinal 10 temel değer yapısının Türk örneğinde de istatistiksel olarak anlamlı ve kabul edilebilir uyum indeksleri ile ortaya çıkarılması gerektirir. Dinçolu'nun çalışması, **Hacettepe Üniversitesi** öğrencileri üzerinde bu yapıyı incelemiştir.

Araç

Test Türü: Uyarlama çalışması. Orijinal olarak öz bildirimli psikolojik ölçek.

Format: Kaynakta belirtilmemiştir. Genellikle Likert benzeri bir derecelendirme sistemi kullanan bir değer anketi formatındadır.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri.

Yaş Grubu: Genç yetişkinlik dönemi.

Popülasyon Detayları: Dinçolu'nun çalışması kapsamında **üniversite hazırlık sınıfı öğrencileri** örneklem olarak kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim yöntemiyle, katılımcıların çeşitli değer ifadelerine ne kadar önem verdiklerini belirttikleri derecelendirme sistemi. Orijinal ölçekte katılımcılar değerleri -1 (değerlerime aykırı) ile 7 (çok önemli) arasında derecelendirir.

Anahtar Kelimeler

Değer teorisi, kültürel psikoloji, **uyarlama**, psikometrik özellikler, Hacettepe Üniversitesi, yüksek lisans tezi, motivasyonel değerler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi kaynakta mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: fnurdinc@hotmail.com

Yazın Adresi: Fatma Nur Dinçolu tarafından Hacettepe Üniversitesi'nde tamamlanan çalışması (2019).

Şartlar, Ücret ve Test Yeri

Ölçeğin orijinal geliştiricisi **Shalom H. Schwartz**'tir. Ölçeğin Türkiye'deki bu özel adaptasyon çalışması 2019 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Fatma Nur Dinçolu ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Bu adaptasyona ait PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [schwartz-değerler-ölçeği](#)

[toad.pdf](#)

Kaynaklar

Dinçolu, F. N. (2019). *Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin değer yönelimleri*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Schwartz, S. H. (1992). Universals in the content and structure of values: Theoretical advances and empirical tests in 20 countries. *Advances in experimental social psychology*, 25, 1-65. (Orijinal ölçeğin teorik temeli).

Schwartz Değerler Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu bölüm, ölçek maddelerinin aslı dillerinde korunması gerekliliğine dikkat çekmekle birlikte, mevcut uyarlama çalışmasına ait maddeler listelenmemektedir. Maddeler ve tam derecelendirme sistemi için Dinçolu'nun (2019) [yüksek lisans tezi](#) incelenmelidir.